

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

Motywowanie uczniów do nauki CEL UŚWIĘCA ŚRODKI-

Lidia Nowak Kwiatkowska

**Wiadomo, że gdy dziecko ma
chęć do nauki, to uczy się
łatwiej i pilniej. Praca z kimś,
komu się chce, jest
przyjemniejsza i pozwala na
szybsze uzyskanie rezultatów.**

**Jak pracować z dzieckiem,
żeby mu się chciało chcieć ?**

**To , jak dziecko jest
zmotywowane do nauki, zależy
od powodów, dla których się
uczy.**

Powody, dla których dziecko się uczy, w dużej mierze wpływają na to, ile wiedzy zostanie przyswojone, w jakim stopniu zostanie ona zachowana, czy ta wiedza wzmocni czy osłabi w nim wiarę w siebie i chęć, by pogłębiać swoją wiedzę.

- Bo tak trzeba

przymus

- Mogę spotkać się z kolegami

cele towarzyskie

- Żeby mieć dobre oceny

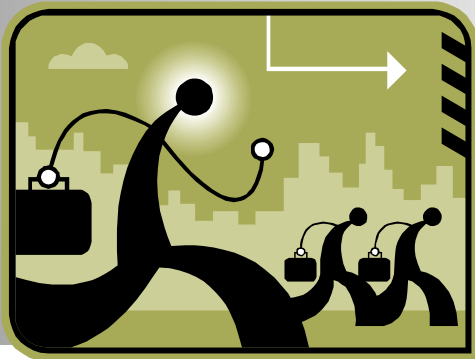
chęć odniesienia sukcesu

- Żeby się czegoś nauczyć

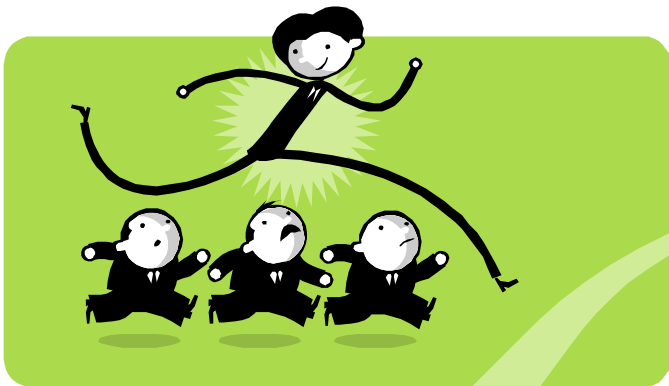
samodoskonalenie się

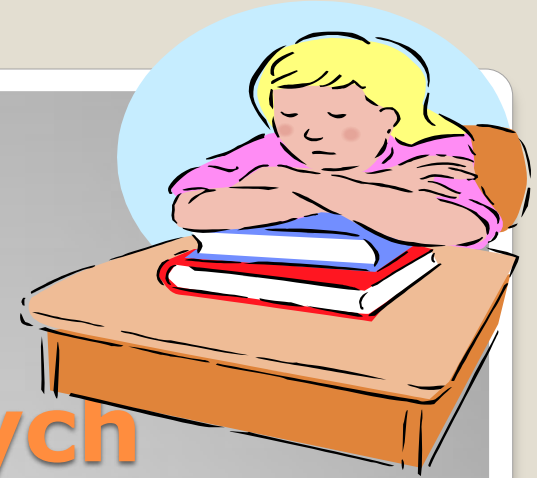
Po co dzieci chodzą do szkoły?

**W szkole najczęściej mamy
doczynienia z wyścigiem
umiejętności.**

Wygrywa ten (dostaje
najlepsze oceny), kto ma
wysoko rozwinięte
umiejętności.

Osoby, które nie mają tych umiejętności lub są one słabiej rozwinięte, do tego wyścigu się „nie załapiają”, zawsze skazane są na gorsze miejsce.

W takiej sytuacji branie udziału w tym wyścigu, może być bez sensu (z punktu widzenia takiego ucznia)

Wiadomo, że najlepsza motywacja do nauki wiąże się z motywacją wewnętrzną, gdy dla dziecka najważniejszy jest sam proces uczenia, zdobywania wiedzy, samorozwój i udoskonalanie się, zaspokajanie własnej ciekawości.

Zadaniem szkoły jest stworzenie równej motywacji dla wszystkich uczniów, tzn. żeby uczniowie zauważali, że opłaca się uczyć się, zdobywać wiedzę, poprawiać się i udoskonalać swoje umiejętności

**oraz co najważniejsze, żeby
wiedzieli, że każdy ma taką samą
szansę na doskonalenie się.
Określa się to jako
równość motywacji, regułę
równości**

Co może robić nauczyciel, by taką motywację zaszczerpić uczniom?

5 etapów wprowadzane reguł równości

1. Zapewnienie równego dostępu do nagród
2. Nagradzanie osiągnięć i ciekawości
3. Docenianie różnych umiejętności
4. Oferowanie alternatywnych motywacji
5. Proponowanie zadań angażujących wszystkich uczestników

Oznacza to, że każdy z uczniów ma jednakowe możliwości wykazania się. Nagroda zaś zależy od spełnienia obiektywnych kryteriów ustalonych przez nauczyciela lub przez samych uczniów.

1. Zapewnienie równego dostępu do nagród

Uczeń wie, co konkretnie ma zrobić, jakich czynności wymaga się od niego, by nagrodę zdobyć. Wie, że jak się wywiąże z tego zadania, że jak zapracuje na nagrodę, to ją dostanie.

1. Zapewnienie równego dostępu do nagród

Za co należy się nagroda?

Za uczenie się, wtedy bowiem wzmocnienia jest chęć do pogłębiania swojej wiedzy.

Uczniowie mogą wtedy odczuwać satysfakcję z faktu, że nauczyli się czegoś, są bogatsi o wiedzę, a nie tylko dlatego, że okazali się najlepsi. I tak nagrodę można przyznać za zgłaszanie się do odpowiedzi, za odrobienie pracy domowej (nawet jeśli nie do końca poprawnie – za merytoryczność pracy można oceniać oddzielnie)

1. Zapewnienie równego dostępu do nagród

Ale nie tylko to, że możliwa jest nagroda sprawi, że uczniowie będą się starać je zdobywać. Należy jak najbardziej wzmocnić u uczniów powody, dla których warto się uczyć. Warto więc pokazać uczniom, że warto się uczyć, by:

2. Nagradzanie osiągnięć i ciekawości

- Być specjalistą, kimś dobrym w swojej dziedzinie
- Zaspokajać swoją ciekawość

2. Nagradzanie osiągnięć i ciekawości

2. Nagradzanie osiągnięć i ciekawości osiąganie biegłości

Jak to zrobić?

2. Nagradzanie osiągnięć i ciekawości osiąganie biegłości

- Nagradzaj poprawę
- Daj możliwość wyznaczanie sobie realistycznych celów
- Ucz umiejętności planowania
- Wprowadzaj analizę zadań

Nagradzaj poprawę

Przez aranżowanie zadań szkolnych w taki sposób, by uczniowie byli nagradzani za to, że czynią postępy lub starają się poprawić.

2. Nagradzanie osiągnięć i ciekawości

- Wyznaczanie dwóch wersji zadań, np. raport, opis, wypracowanie może być w wersji roboczej i ostatecznej. Po przejrzaniu wersji roboczej uczniowie nanoszą poprawki i oddają wersję ostateczną. Pracę roboczą można oceniać za wartość merytoryczną, końcową dodatkowo za poprawną pisownię.
- Powtarzaj zadanie od czasu do czasu, potem poproś o porównanie obu prac pod względem kilku elementów kontrolnych

2. Nagradzanie osiągnięć i ciekawości

Wyznaczanie realistycznych celów

Daj możliwość wyznaczanie realistycznych celów, czyli proponuj zadania o zróżnicowanym stopniu trudności. Gdy można samemu wybierać co się chce robić, zazwyczaj wybiera się cele bliskie górnej granicy swoich

2. Nagradzanie osiągnięć i ciekawości

2. Nagradzanie osiągnięć i ciekawości

Wtedy też łatwiej zobaczyć, co uczeń umie, a czego nie (bo wiadomo na jakim pułapie się zatrzymał). Poza tym przekonanie, że samemu ma się wpływ i ma się wybór bardziej motywuje i zachęca by się starać jak najlepiej wykonywać zadanie.

Uczenie umiejętności planowania
przez zawarcie umowy

**2. Nagradzanie osiągnięć i
ciekawości**

Umowa wykonania zadania

Imię i nazwisko

A. Zadanie wymaga następujących czynności uzgodnionych przez ciebie i nauczyciela

1.

2.

3.

B. Zgodziłeś się oddać pracę w następującym terminie:

C. Jeżeli wykonasz to zadanie, zgodnie z ustalonymi warunkami, otrzymasz następującą ocenę:

D. Napisz, co w związku z tym zadaniem planujesz zrobić każdego dnia:

Dzień pierwszy (data)

Dzień drugi (data)

Dzień trzeci (data)

Podpis ucznia

Podpis

nauczyciela

Wprowadzanie umiejętności analizy własnej pracy – pomocne będą formularze analizy zadania.

2. Nagradzanie osiągnięć i ciekawości

Analiza zadania

Imię i nazwisko

Zadanie

- 1. Co musisz zrobić, aby wykonać zadanie?**
- 2. Co będzie trudne w tym zadaniu?**
- 3. Co zrobisz, aby ułatwić sobie wykonywanie pracy?**
- 4. Co w pracy nad tym zadaniem sprawi ci największą przyjemność?**

2. Nagradzanie osiągnięć i ciekawości

zaspokajanie ciekawości

- Zadawaj pytania
- Tworzenie zadań, w których potrzeba będzie znaleźć problem
- Odkrywanie tajemnic, zagadek, dziwnych zjawisk

W szkole na ogół przywiązuje się wagę głównie do zdolności wystawiania się, logicznego i abstrakcyjnego myślenia. Dzieci, których umiejętności w tym zakresie są obniżone, mają znacznie utrudnione zadanie i ich motywacja do robienia czegokolwiek w szkole jest znacznie obniżona.

3. Docenianie różnych umiejętności

Stąd też pomysł pozwalania i zachęcania uczniów do wykorzystywania jak największej liczby swoich umiejętności w nauce szkolnej. Pozwoli im to na stosowanie różnorodnych form własnej ekspresji, wzmacnianie ich mocnych stron, a także na odkrywanie swoich ukrytych talentów.

3. Docenianie różnych umiejętności

Jakie mogą być zdolności?

- Lingwistyczne – wyrażanie swoich myśli słowami, na piśmie lub w mowie
- Matematyczno – logiczne
- Przestrzenne
- Ruchowo – kinestetyczne – za pomocą gestów, ruchu
- muzyczne

3. Docenianie różnych umiejętności

Jakie mogą być zdolności cd

- Interpersonalne – identyfikowanie różnych nastrojów, intencji, działania
- Intrapersonalne – wrażliwość na własne motywacje, uczucia, sposoby myślenia

3. Docenianie różnych umiejętności

Ważne jest by uczeń poprawnie umiał się wysławiać i przekazywać swoje myśli. Ale jednocześnie można osiągać to przez realizację różnych zadań, w których wykorzystywane będą inne zdolności i umiejętności ucznia.

3. Docenianie różnych umiejętności

I tak, po przeczytaniu książki, charakterystykę bohatera uczniowie mogą opisać na kilka różnych sposobów.

- Werbalnie – opisać postać własnymi słowami
- Logiczno – matematycznie – przez porównanie do działania jakiejś maszyny
- Przestrzenne – narysować portret, z wyrazem twarzy odzwierciadlającym charakter

3. Docenianie różnych umiejętności

- Ruchowo – kinestetycznie – przedstawić w postaci pantomimy czy krótkiego przedstawienia głównego bohatera
- Muzycznie – jaka piosenka, muzyka najlepiej opisuje bohatera
- Interpersonalnie – jaka postać z realnego świata najbardziej przypomina tę postać
- Intrapersonalnie – co czułbyś, gdybyś był głównym bohaterem

3. Docenianie różnych umiejętności

A to inny sposób na docenianie różnych umiejętności uczniów:

- Zaplanuj grę ilustrującą daną koncepcję
- Wykonaj doświadczenie
- Stwórz dziennik
- Narysuj oś czasu
- Narysuj mapę
- Omów tę kwestię z przeciwnego punktu widzenia

3. Docenianie różnych umiejętności

A to inny sposób na docenianie różnych umiejętności uczniów:

- Zrób model lub dokładną kopię
- Napisz słowa do piosenki
- Napisz scenariusz radiowy
- Zrób zdjęcia aparatem lub kamerą wideo
- Narysuj obraz ścienny
- Stwórz wykres liczbowy
- Napisz raport

3. Docenianie różnych umiejętności

Czyli oferowanie takich nagród, które rzeczywiście będą nagradzające. Dlatego dobrze jest rozpoznać potrzeby uczniów, by faktycznie nagroda miała znaczenie. Dla kogoś może to być pochwała, dla kogoś plus albo przyznanie przywileju.

4. Oferowanie alternatywnych motywacji

Jest to najważniejszy postulat w motywowaniu uczniów, że nagrody muszą być dostosowywane indywidualnie. W szkole może być to trudne, bo nauczycielowi może być trudno kontrolować, taki zróżnicowany system nagród. Dobrym rozwiązaniem jest wymiana fantowa, np. zamiana zbieranych punktów na przywileje, nagrody, oceny.

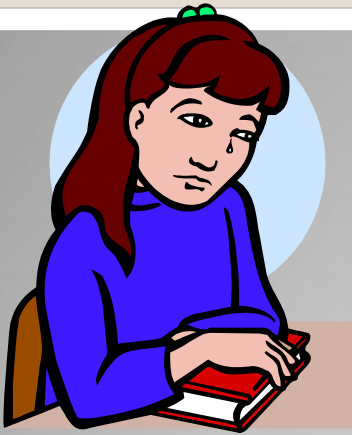
4. Oferowanie alternatywnych motywacji

Warto także w nagrody włączyć nagrody pozaszkolne, gdyż nie wszystkie dzieci będą cieszyć się z tego co oferuje im szkoła. Aby jednak to było możliwe, dobrze jest włączyć rodziców w wybieranie i przydzielanie potencjalnych nagród.

4. Oferowanie alternatywnych motywacji

Powstać może wątpliwość, że dawanie nagród może jednak w dłuższej perspektywie obniżyć chęć uczniów do uczenia się. Ważne jest tu kilka czynników, które może temu zapobiec.

4. Oferowanie alternatywnych motywacji

- Nagradzanie samego zaangażowania
- Możliwość wyboru nagrody
- Informacyjna rola nagrody
- Zasada wystarczającego poziomu

4. Oferowanie alternatywnych motywacji

Nagradzanie samego zaangażowania

- Większa szansa na to, że uczeń będzie uczył się dla samego siebie, a nie by uzyskać nagrodę, czyli wzmocniamy motywację wewnętrzną, a nie zewnętrzną
(czyli wracamy do punktu pierwszego – za co należy się nagroda)

4. Oferowanie alternatywnych motywacji

Możliwość wyboru nagrody

- Mniejsze poczucie zewnętrznej kontroli, poczucie własnej odpowiedzialności i wyboru

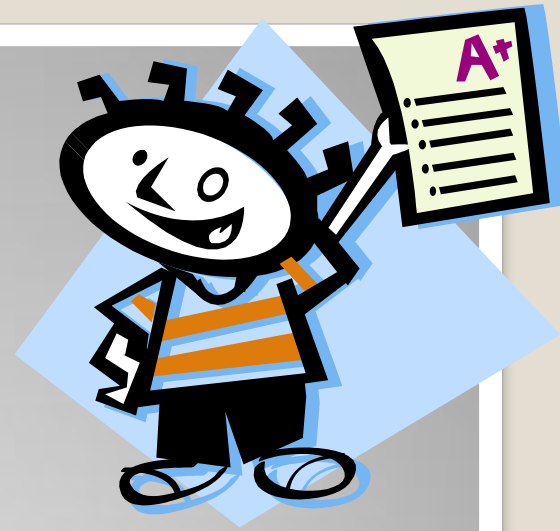
4. Oferowanie alternatywnych motywacji

Informacyjna rola nagrody

Przyznawanie nagrody według obiektywnych kryteriów

oznacza informację, w jakim stopniu dana praca spełnia standardy wykonania, pozwala określić, co jest potrzebne do bardziej precyzyjnego wykonania. Dobrze jest zaznaczyć, to co zostało wykonane dobrze, wymienić wszystkie pozytywy, na końcu zaś zaznaczyć co można zrobić inaczej. Dostarcza się w ten sposób informacji zwrotnych, co pozwoli na efektywniejsze wykonanie zadania w przyszłości.

4. Oferowanie alternatywnych motywacji

Zasada wystarczającego poziomu
Oznacza, że należy ograniczyć liczbę
przyznawanych nagród, gdy tylko
pożądana umiejętność będzie
opanowana w dostatecznym stopniu.

4. Oferowanie alternatywnych motywacji

Czyli zadań, które zainteresują wszystkich. Najczęściej są to:

- Zadania nowe, niecodzienne, intrygujące
- Odpowiadające osobistym zainteresowaniom
- Mające znaczenie

5. Proponowanie zadań angażujących uczestników

5. Proponowanie zadań angażujących uczestników

Nowe, czyli nie związane tylko z siedzeniem w ławce i słuchaniem. Może to być zorganizowanie doświadczenia, wywiad ze specjalistą, teatralna prezentacja, itd., czyli wszystko, co trochę różni się od szkolnego schematu.

Nadawanie znaczenia

- Przez pokazanie związku między faktami, których trzeba się nauczyć a zadaniami, które mogą zainteresować ucznia
- Pokazywanie praktycznego zastosowanie wiedzy

5. Proponowanie zadań angażujących uczestników

Trudności

Taki system wprowadzania motywacji wymaga od samego nauczyciel dużego zaangażowania, nowatorskiego podejścia, odejścia w jakimś stopniu od utartych schematów. Ponieważ jest to coś nowego, to może być również zaskoczenie dla samych uczniów. Jak zawsze przy uczeniu się nowych metod, łatwo wtedy o niepowodzenia i utratę motywacji.

Wprowadzanie gwałtownych zmian może być też trudne dla uczniów, którzy też są przyzwyczajeni do znanego schematu. W dłuższej jednak perspektywie takie motywowanie uczniów najdłużej utrwała w nich chęć uczenia się dla samych siebie.

Trudności

Najważniejsze, by pamiętać, co jest ważne w procesie motywowania uczniów i tak organizować przekazywanie treści programowych, by te czynniki uwzględniać. A są to:

Trudności

1. Nagroda, stała i ważna dla mnie, (pozytywne wzmocnienie) zachęca do ponownego wykonania zadania (bo spodziewamy się znowu nagrody)
2. Uczę się chętniej, gdy mnie to interesuje, gdy jest to ciekawe.
3. Uczę się chętniej, gdy widzę w tym sens.

Czynniki motywacji

Literatura:

**Martin V. Covington, Karen
Manheim Teel (2004)**

Motywacja do nauki. GWP

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

MOTYWOWANIE UCZNIÓW DO PRACY motywowanie uczniów zdolnych

Lidia Nowak Kwiatkowska

Wskaźniki poziomu dojrzałości emocjonalnej u uczniów zdolnych:

- Umiejętność czekania na nagrodę
- Adekwatne reagowanie na oceny pozytywne i negatywne
- Umiejętność współodczuwania stanów emocjonalnych innych ludzi np. bliskich osób
- Chęć niesienia pomocy i dzielenia się z innymi
- Rozumienie sytuacji społecznych
- Inteligencja emocjonalna stanowi 20% składników sukcesu jednostki

Kategorie uczniów zdolnych

- Mający wysokie osiągnięcia

Zalicza się tu tych, których dokonania mogą być zakwalifikowane jako wybitne. Za wybitnego w danej dziedzinie można uznać zwycięzcę konkursów czy olimpiad.

- Mający osiągnięcia poniżej możliwości

Uczniowie ci najczęściej nie ujawniają poziomu swoich zdolności, są postrzegani jako zupełnie przeciętni, ale nie mają problemów z nauką

Uczniowie będący pod presją grupy

Są to uczniowie szczególnie uzdolnieni intelektualnie, którzy z łatwością przyswajają materiał oraz wykonują zadania i polecenia. Przekraczają pod tym względem ilościowe i jakościowe osiągnięcia reszty klasy, narzucając niejako tempo i poziom nauczania. Pozostali uczniowie, aby sprostać wysokim wymaganiom muszą zdobyć się na dodatkowy wysiłek, często przekraczający ich realne możliwości. Obawiając się podwyższenia oczekiwań ze strony nauczycieli, mogą oni w sposób nieświadomy obniżać wartość ucznia osiągającego znaczące wyniki. Uczeń, który nie funkcjonuje wysoko społecznie będzie podatny na presję grupy.

Uczniowie przyjmujący postawę konformistyczną

Uczniowie ci chcą być tacy sami jak ich rówieśnicy. Są oni bardzo wrażliwi, a ich cechy osobowości wykazują podobne, zróżnicowanie, jak u innych uczniów. Pragnąc zadowolić swoich nauczycieli oraz rodziców, wykonują wszystko to, czego się od nich oczekuje. Doskonale orientują się w mechanizmach zachowań rówieśników. Wnioskujeją, iż powszechnie przyjęte wzorce postępowania znajdują aprobatę dorosłych i są uznane za właściwe. Dlatego też wzorują się na tych uczniach, z którymi przebywają na co dzień oraz dostosowują się do przeciętnego poziomu swojej klasy. Nie mając innych doświadczeń, nie przypuszczają, że ich osiągnięcia mogą spotkać się z akceptacją ze strony nauczycieli i rodziców. Ten typ uczniów najtrudniej jest rozpoznać.

Uczniowie nudzący się w szkole

Nie są oni zainteresowani wykonywaniem zbyt łatwych zadań szkolnych, gdyż nie mobilizują ich do podejmowania wysiłku. Ta grupa uczniów zdolnych uczy się w szkole gorzej niż przeciętni uczniowie, zarówno pod względem jakościowym, jak i ilościowym. Może być wówczas klasyfikowana jako mająca trudności w nauce. Nauczyciele nie proponują takim uczniom trudnych prac do czasu, jak nie poprawią swoich wyników w nauce. Taka sytuacja wywołuje większe znużenie i frustrację oraz zaniża motywację do nauki. Bywa też tak, że jeżeli ten proces będzie się pogłębiać, to uczniowie tacy mogą zostać uznani za opóźnionych nawet pod względem rozwoju umysłowego i skierowani na specjalistyczne badania psychologiczno-pedagogiczne. Zazwyczaj podczas indywidualnego badania ujawnione zostają prawdziwe zdolności.

Uczniowie świadomie ukrywający swoje zdolności

Nie ujawniają swoich zdolności, gdyż mają na uwadze własne korzyści. Zdają sobie doskonale sprawę z tego, że ich zdolności umysłowe są wyjątkowe, nie tylko w porównaniu z rówieśnikami, ale również z dorosłymi. Potrafią w związku z tym manipulować innymi. Sami dostrzegają i realnie oceniają swoje sukcesy. Dorastają oni w silnym poczuciu własnej wyjątkowości, przenosząc to przekonanie na swoje dorosłe życie. Wyróżnia się z ich strony następujące powody wywierania wpływu na zachowania innych ludzi: dążenie do ograniczania do minimum czasu przeznaczanego na wykonywanie poleceń dorosłych, aby zyskać jak najwięcej czasu na zajmowanie się tym, co lubią robić; wykorzystywanie swoich wyjątkowych zdolności do zabawy. Tacy uczniowie prawdopodobnie zdobędą pozycje przywódcy w grupie; oraz dążenie do realizacji własnych celów, bez liczenia się z innymi. Tego typu uczniów jest również trudno rozszyfrować

Psychologowie wyróżniają pięć czynników niechęci uczniów zdolnych do nauki szkolnej, ich zaniżonych osiągnięć:

1. warunki opieki nad dzieckiem i jego nauką (matka zapracowana, nie inspirująca zainteresowań szkolnych);
2. wychowanie i atmosfera domowa (niekonsekwencja, konflikty rodzinne, brak akceptacji);
3. postępowanie nauczycieli (nadmierny rygoryzm, krytycyzm, ośmieszanie i upokarzanie dziecka, niezrozumienie motywów jego postępowania);
4. sytuacja w grupie rówieśniczej (konfliktowe stosunki z kolegami wynikające z niekorzystnych cech osobowości dziecka zdolnego, jego egocentryzmu);
5. w klasach wyższych przejawianie cech nie sprzyjających akceptacji ucznia (nadmierny krytycyzm, lekceważenie nauczycieli, brak zainteresowania stopniami);

CECHY UCZNIÓW ZDOLNYCH

- Nieprzeciętne możliwości:
  - rozumowania,
  - radzenia sobie z abstrakcją,
  - uogólniania faktów,
  - rozumienia znaczeń i widzenia powiązań między nimi.
- Wielka ciekawość
- Łatwość i szybkość uczenia się
- Szerokie zainteresowania
- Szeroka rozpiętość uwagi
- Nieprzeciętna ilość i jakość słownictwa

- Zdolność do samodzielnej, efektywnej pracy
- Umiejętność wnikliwej obserwacji
- Inicjatywa i oryginalność w pracy
- Zdolność szybkiego zapamiętywania
- Żywa i twórcza wyobraźnia
- Łatwość w nawiązywaniu kontaktów z ludźmi
- Zdolności przywódcze
- Idealizm
- Perfekcjonizm
- Intensywność w uczuciach i zachowaniach

CECHY NEGATYWNE:

- problemy z uczuciami, komunikacją i społecznymi kontaktami
- niecierpliwość
- nietolerancyjność w stosunku do kolegów i nauczycieli
- krytykanctwo
- cynizm
- kłótniwość
- nieustępliwość

UCZEŃ POSIADAJĄCY
WIĘKSZOŚĆ CECH WYŻEJ
WYMIENIONYCH JEST

PRAWDOPODOBNI

UTALENTOWANY
I MA LUB BĘDZIE MIAŁ
PONADPRZECIĘTNE OSIĄGNIĘCIA
W NAUCE.

Kształcenie uczniów zdolnych

W ogólnych założeniach praca z uczniem zdolnym ma na celu dalsze rozwijanie jego zdolności. Są to działania nastawione na:

- szybszy rozwój uczniów zdolnych,**
- wyposażenie ich w większy zakres wiedzy,**
- umożliwienie im uzyskania wiedzy o wyższym poziomie trudności, zgodnie z poziomem ich rozwoju intelektualnego, poziomem uzdolnień,**
- kształtowanie u uczniów zdolnych myślenia twórczego i rozwijania oryginalności.**

SZYBCIEJ

WIĘCEJ

NA WYŻSZYM POZIOMIE

ORYGINALNIE

Nauczyciel pracujący ze zdolną grupą uczniów powinien:

- *przejawiać zaangażowanie i zainteresowanie rozwijaniem zdolności dzieci,*
- *chętnie z nimi pracować*
- *szanować ich godność i podmiotowość,*
- *stale podnosić własne kwalifikacje,*
- *bogacić warsztat pracy.*

M - moralna wrażliwość, wyobraźnia

I - indywidualność i autorytet

S - samowiedza, samoocena

T - talent pedagogiczny

R - refleksyjność, rozwój zawodowy

Z - zmyślność i pomysłowość w działaniu

E - elokwencja, gruntowna wiedza

M - myślenie płynne, giętkie, elastyczne

NAUCZYCIEL W PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM:

- rozszerza horyzonty myślowe ucznia, wskazuje drogę dodatkowych źródeł wiedzy i informacji,
- motywuje ucznia do poszukiwań i działań, nagradza,
- stwarza okazję do prezentacji osiągnięć,
- stosuje metody aktywne, ćwiczenia rozwijające twórcze myślenie, techniki szybkiego uczenia się,
- pracuje wielopoziomowo, różnicuje materiał pod względem treści, stopnia trudności, zainteresowań,
- organizuje koła zainteresowań.

INDYWIDUALNA PRACA NAUCZYCIELA Z UCZNIEM ZDOLNYM JEST REALIZOWANA GŁÓWNI NA LEKCJACH POPRZEZ:

- **krótkie rozmowy nauczyciela z uczniem,**
- **przygotowanie przez ucznia referatów,**
- **korygowanie błędów kolegów,**
- **prowadzenie przez uczniów fragmentów lekcji,**
- **zachęcanie do czytania fachowych czasopism,**
- **zwiększanie wymagań co do ścisłości i precyzji wypowiedzi uczniów,**

KARTA PRACY-MOTYWATORY ĆWICZENIOWE CZASOWNIK

Czasownik to wyrazy, które oznaczają czynności lub stany,
odpowiadają na pytanie : Co robi?
Co się z nim dzieje?
W jakim jest stanie?

Ćwiczenie 1. Od podanych rzeczowników utwórz czasowniki według przykładu.

rysunek – rysować

słuch - .....

sen - .....

skok - .....

krzyk - .....

bieg - .....

Ćwiczenie 2. Podkreśl w zdaniach czasowniki.

Mój wujek pracuje w hucie.

Marysia gra na gitarze.

Mama zbiera znaczki.

Dzieci jedzą czekoladę.

Pies biega radośnie.

Tomek idzie do kina.

Uczeń uczy się w szkole.

Kwiaty rosą w ogrodzie.

Woda gotuje się w garnku.

Ryba pływa w wodzie.

Ćwiczenie 3. Jakiej czynności wykonuje: babcia , samochód , pies połącz wyrazy z ilustracją.

Jedzie

Czyta

Gryzie

Ujada

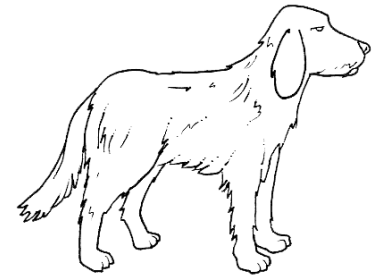
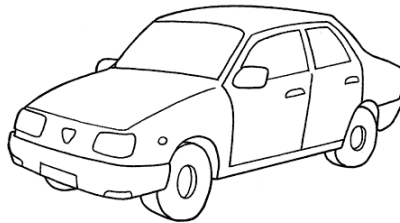
Gotuje

Skacze

Skreca

Szczeka

Parkuje

Hamuje

Szyje

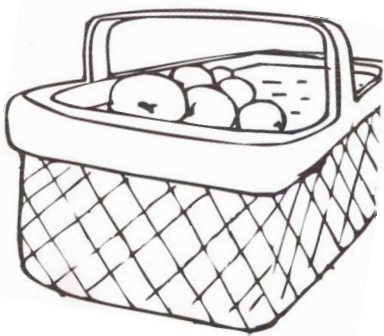
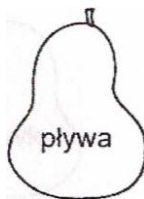
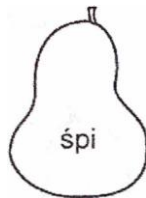
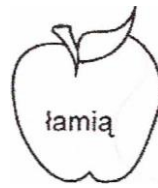
Mówi

Piecze

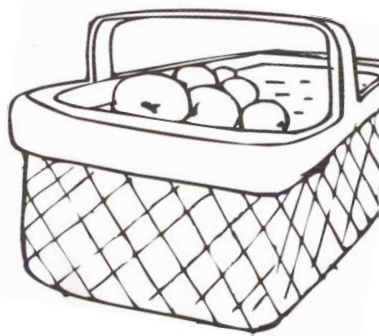
Biega

Śpiewa

Ćwiczenie 4. Połącz linią owoce (czasowniki) z odpowiednim koszykiem.

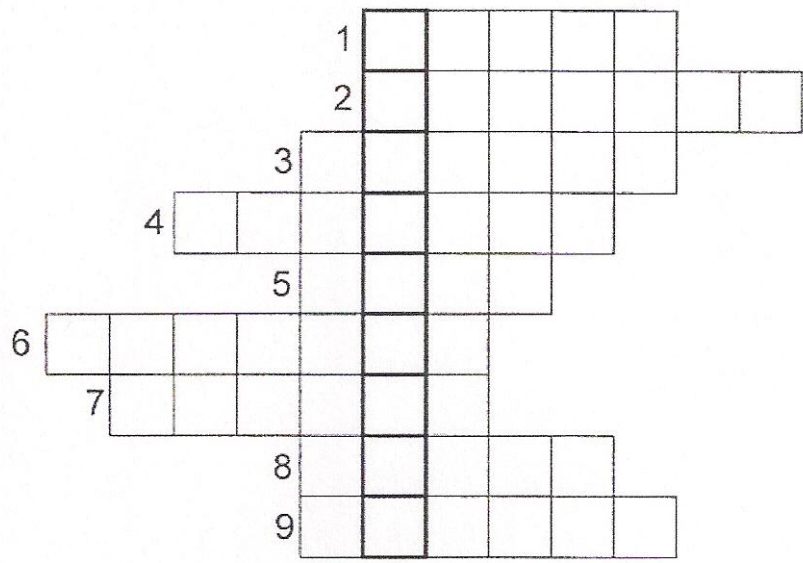
Liczba Pojedyncza

Liczba Mnoga

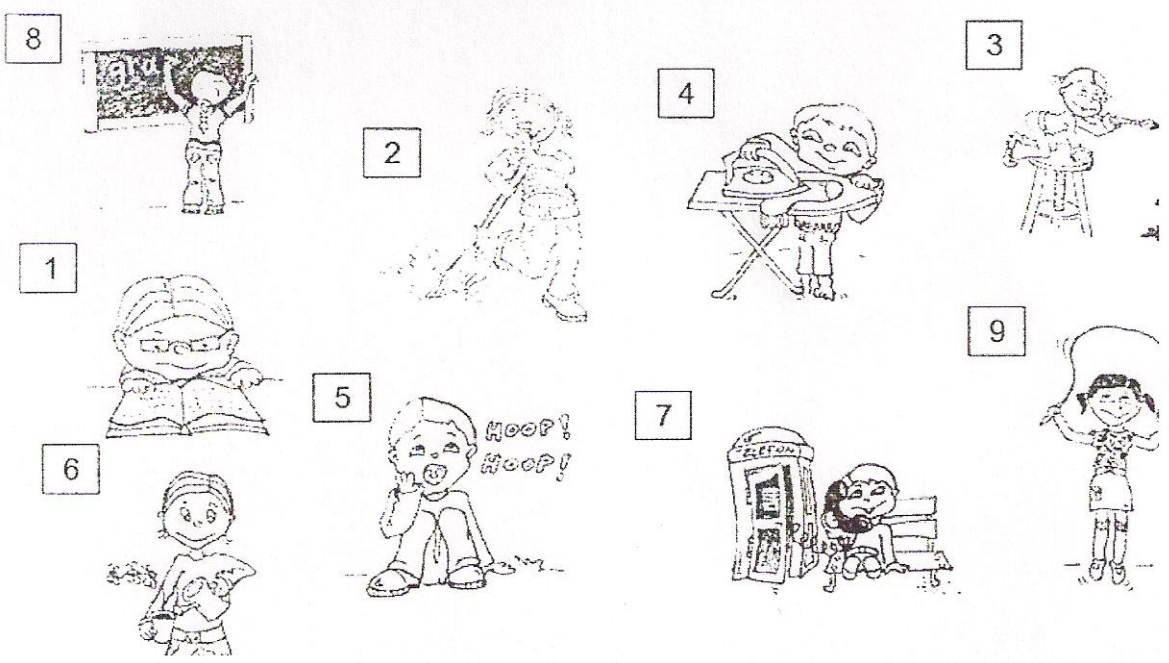

Ćwiczenie 7. Co robią dzieci? Rozwiąż krzyżówkę.

Wyrazy oznaczające czynność to .....

Odpowiadają na pytanie : ..... ?

Temat: Rymowanki jako motywatory do ciekawej nauki.

1. Czynności organizacyjno - porządkowe

- Przywitanie klasy
- sprawdzenie listy obecności uczniów
- zapisanie tematu zajęć na tablicy

2. Cele ogólne:

- budzenie i rozwijanie zainteresowań uczniów ortografią,
- opanowanie zasad ortograficznych i właściwe ich stosowanie w pisowni,
- wykształcenie spostrzegawczości ortograficznej, polegającej na łatwości zauważania błędów w zapisie,
- uświadomienie uczniom konieczności nauki ortografii i przestrzegania zasad ortograficznych.

3.Cele szczegółowe:

- zaznajamianie uczniów z regułami ortograficznymi i właściwym ich stosowaniem,
- utrwalanie materiału ortograficznego drogą różnych ćwiczeń, gier i zabaw dydaktycznych,
- kształcenie spostrzegawczości ortograficznej, samodzielne poprawianie błędów,
- stosowanie poznanych zasad w pracach pisemnych,
- rozwijanie czujności ortograficznej (zapobieganie błędom w zapisie wyrazów),
- kształcenie analizy wzrokowo - słuchowej wyrazów,
- rozwijanie różnych form aktywności uczniów,
- wdrażanie do samokontroli i samooceny,
- łączenie nauki z zabawą

4.Metody pracy

- rozmowa nauczająca

- praca z tekstem
- gry dydaktyczne

5. Formy pracy

- indywidualna
- zbiorowa

6. Środki dydaktyczne

- Prezentacja multimedialna
- Wierszyki rymowanki
- Brytol
- Kolorowe pisaki
- Plastelina

7. Wprowadzenie do tematu zajęć

Nauczyciel wprowadza uczniów do tematu. Wyjaśnia dzieciom, że poprawna pisownia jest bardzo ważna ponieważ jest częścią języka polskiego, a język jest skarbem naszego Narodu. Błędy ortograficzne świadczą o inteligencji człowieka oraz jego patriotyzmie. Ludzie inteligentni starają się ich nie popełniać ponieważ nie chcą być postrzegani przez inne osoby jako mało inteligentni czy niewykształceni. My na dzisiejszych zajęciach poznamy kilka zasad które ułatwią Wam ładne, bezbłędne pisanie.

8. Realizacja tematu zajęć

Nauczyciel korzystając z gotowej prezentacji w Power Poincie przedstawia uczniom zasady pisowni wyrazów z „ó” (patrz slajd 2 i 3).Następnie uczniowie czytają wierszyki -rymowanki. Potem starają się napisać przykłady wyrazów w których „Ó” wymienia się na „O” i „E”

Chcesz mieć piątki z ortografii?

Jestem pewien, że potrafisz!

Spełnią Twoje się życzenia,

kiedy Ó na O wymieniasz:

.....

.....

.....

.....

.....

Jeszcze prędeż spełnią się,

gdy wymienisz Ó na E:

.....

.....

.....

Następnie nauczyciel zapisuje na tablicy wyrazy. Zadaniem dzieci jest ich przepisanie , dopisanie liczby mnogiej, oraz podkreślenie wymiany „ó” na „o”.

Bój-

Dwór-

Utwór-

Ogród-

Spór-

Wróg-

Mróz-

Chłód-

Wieczór-

Dowód-

Pochód-

Rój-

Głód-

Lód-

Nabój-

Sposób-

Następnie uczniowie wyszukują spośród podanych wyrazów wyrazy rymujące się.

a) Jaś, Krzyś, mróz, Staś, wóz, rzeka, Zdziś, róg, dół, wróg, stół

b) Chłód, dół, wóz, słój, mój, powróż, zwój, głód, twój, pół

c) staw, ławka, krzew, krówka, lew, trawka, paw, wóz, gniew, mrówka, krew, zlew, luzy

Po wykonaniu powyższego ćwiczenia każdy z uczniów indywidualnie rozwiązuje poniższe zagadki

Lepi gniazdko z błota

pod dachu okapem

Poluje na muchy,

ale tylko latem.

.....

(jaskółka)

Wszyscy o niej mówią,

że kwiatów królowa.

Bywa herbaciana,

biała i różowa.

.....

(róża)

Latem w ogrodzie

wyrósł zielony,

a zimą w słoiku

leży kiszony.

.....

(ogórek)

Ma parę uszek i rudy kożuszek,

puszysty ogonek- ale nie ptaka.

Co umie robić?

Po drzewach skakać. ...

.....

(wiewiórka)

Choć posiada pancerz, wcale nie wojuje.

Jest to mały owad, bardzo pracowity.

Choć ma cztery nogi, wolno spaceruje

Buduje z siostrami dom w lesie ukryty

.....

.....

(żółw)

(mrówka)

Szare, małe ptaki,
jakie, wiecie sami.
Co zimą i latem
pozostają z nami.

.....

(wróble)

Następnie nauczyciel przedstawia prezentacje w której pokazuje dzieciom jak wyglądają powyższe rośliny i zwierzęta (patrz slajdy od 4 do 12).

Później nauczyciel korzystając z gotowej prezentacji w Power Poincie przedstawia uczniom zasady pisowni wyrazów z „u” (patrz slajdy 13 i 14).

Następnie uczniowie układają zdania z podanymi poniżej wyrazami:

Zwiastun, piorun, opiekun, ratunek, rysunek, gatunki, opiekunka, hamulec, piechur, kostur,
pakunek, malunek

W dalszej części zajęć uczniowie pracują w grupach . Zadaniem poszczególnych grup jest wypisanie z wierszyków –rymowanek wyrazów z „ó” i „u ” naniesienie ich na brystol, a następnie ułożenie krótkiego opowiadania(max 10) zawierającego niniejsze wyrazy .

Wierszyki –rymowanki z „ó” i „u”

Ó

„Nikną wszelkie niepokoje,
Kiedy stwierdzę: dwójka, dwoje.
Nie drży także ma stalówka
Pisząc: -ówna, -owa, -ówka.
Zaokrąglam ”ó” dwu słowach:
Ósmy, ów, bo: osiem, owa”.

„U”

„Zapamiętaj, zawsze tu
Pisz otwarte, zwykłe u
W słowach: skuwka i zasuwka,
Gdyż wyjątkiem są te słówka;
W częstkach: -unka, -un, -unek:
Opiekunka, zdun, pakunek.
Pisz je także w częstce –ulec
Więc: budulec i hamulec
W ul i dwu gdzie u litera
Wyraz kończy lub otwiera”.

Później nauczyciel wypowiada różne słowa. Uczniowie klaszczą w momencie, kiedy usłyszą w nich „u” (muszą być pewni pisowni).

Przykładowe wyrazy: stchórzył, pusty, próżny, wróżka, dół, puch, pióra, cukierek, córka, duży, różne, cebula, ogórek, Józio, gumka, sójka, rysuje, dziób, ul, mucha, zasuwka

Następnie uczniowie razem z nauczycielem śpiewają piosenkę: „Porady nad strumykiem”

„PORADY NAD STRUMYKIEM”

Na melodię piosenki „Gdzie strumyk płynie...”

Gdy nie wiesz, jak napisać

„o” z kreską, czy też „u”

Posłuchaj tej piosenki,

Która śpiewamy tu.

„O” z kreską, więc piszemy

Gdy zmienia się na „o”

Sól, soli lub solniczka

Pokój, pokoi sto.

Piszemy też „o” z kreską

Jak zmienia się na „e”

Nióśł, niesie, przenieść, wynieść

Wiódł, dobrze wiedzie się.

„O” z kreską wymieniamy

Na samogłoskę „a”

Jak: wrócić i wracamy

Czy: pomóc, pomaga.

Końcówki „-ówka”, „-ówna”

I jeszcze krótkie „-ów”

Piszemy przez „o” z kreską

Makówka, krówka, głów.

Są jednak trzy wyjątki

I morał płynie stąd:

Zasuwka, wsuwka, skuwka

Nie kreskuj, bo to błąd.

Jest druga też zasada

Końcówek „-ują”, „-ujcie”

Uczniowie, uczennice

Tego nie kreskujcie.

Jeżeli coś zapomnisz

Z tekstu śpiewanego

To sięgnij do słowniczka

Ortograficznego.

Nauczyciel korzystając z gotowej prezentacji w Power Poincie przedstawia uczniom zasady pisowni wyrazów z „h „ (patrz prezentacja multimedialna slajd 16).

Następnie uczniowie uzupełniają wykropkowane w wierszyku miejsca literką „h” i zapisują w zeszytach wszystkie wyrazy z tą literką.

Wierszyki-rymowanki z literką „h”

Samo "h"

Kłopotliwe samo "h"

Dość szczególną skłonność ma:

Lubi "...ałaśliwe" słowa:

...uk, ...armider, ...ałasować.

Pisząc "...istoryjka bla...a",

Nigdy, ...aniu, się nie wa...aj!

Przez "h" pisz, pamiętaj o tym,

"...ałaśliwy wrzask ...ołoty".

...uścić lubisz się? Wiedz o tym, że "h" ma

...ak, ...uścawka oraz ...amak.

Nie trać ...umoru!

Co to za ...armider?

Ten ...uk, ten ...ałas?

To wróg czy...a na nasz ...onor!

Wkładaj ...ełm! Bierz ....alabardę! ...ańba wrogom!

Dalej, dalej, jak huragan! Wszyscy szturmem!
...ura! ...ura! ...ej! ...op!
- Uciekła o...ydna ...orda!
Ocalony ...onor ...ufca?
- Nie ma jak dobry ...umor przy ...erbacie!

Nieodzowna jestem w ...aku ,
ciągle ...uśtam się w ...amaku.
Przy wytopach bywam w ...utach,
lecz nie chodzę nigdy w butach.
...arcerz bierze mnie na zbiórki,
Obce mi są piątki czwórki.
Lubię jeździć ..ulajnogą
i ..amować lewą nogą.
Wciąż w ...ałasie się odzywam.
Powiedz jak ja się nazywam?

Ma mnie ..iacynt i ...erbata,

Ma mnie ...iacynt i ...erbata,
Zna mnie nawet ...onorata.
Co dzień słyszysz mnie w ...ejnale,
W ...ondurasie mieszkam stale.
Zawsze bywam w ...rubieszowie.
Czym ja jestem? Kto odpowie?

Następnie nauczyciel przedstawia uczniom zasady pisowni wyrazów z „ch” (patrz prezentacja multimedialna slajd 17).

Potem uczniowie dostają od nauczyciela wydrukowane wierszyki-rymowanki. Zadaniem uczniów jest zakreślenie wyrazów w których występuje literka „ch”

Wierszyki z literką „ch”

Słońce się za chmury skryło
i się w końcu zachmurzyło.

Krasnoludki się w lesie pochowały
i tylko głowy zza drzew wychylały.

Mucha i plucha

Siadła mucha na poduchach
na mym łóżku koło ucha:
zawierucha dziś i plucha –
i na zimne łapki chucha.
Nie masz w domu swym kożucha?
albo chociaż pół fartucha?
żebym zawsze była sucha,
nawet wtedy, gdy jest plucha.

Wygrzebałam się spod poduch
i przyniosłam musze kożuch –
tyci kożuch, dla malucha,
bo niewielka przecież mucha.
I od ucha aż do ucha
uśmiech ma na buzi mucha,
bo niegroźna już jest plucha
i udawać może zucha.

Następnie nauczyciel zapisuje na tablicy wyrazy. Zadaniem dzieci jest ich przepisanie do zeszytu oraz dopisanie do każdego z nich innej formy wyrazu lub wyrazu pokrewnego w których, „ch” wymienia się na „sz”.

Mucha-

Paluch-

Maluch-

Ucho-

Dach-

Trochę -

Mech-

Proch-

Następnie uczniowie otrzymują od nauczyciela zagadki wklejają je do zeszytu i zaznaczają prawidłową odpowiedź

Płynie po niebie,
wietrzyk ją goni,
Jeżeli zechce,
słońce zasłoni.

- parasol
- chmura

Cylindry w środku,
maska na przedzie,
choć ma biegi,
Nie biega jedzie.

- rower
- samochód

Siedzisz na niej,
choć nie ławka,
Bujasz się,bo to

- hulajnoga
- huśtawka

Nauczyciel dzieli klasę na dwie grupy, a następnie podaje wyrazy (z „h” i „ch”). Kiedy wyraz zawiera „h” wstaje pierwsza grupa, a kiedy „ch” druga grupa. Kto z grupy popełni błąd, zapisuje wyraz na tablicy i układa z nim zdanie.

Przykładowy zestaw wyrazów:

chata, kozuch, wachlarz, szachy, samochód, łańcuch, choinka, hodowla, bohater, chwasty, harcerz, huta, hejnał, hale, druh, hamulec, higiena, herb, hełm, hamak, humor.

Następnie nauczyciel przedstawia uczniom zasady pisowni „ż” i „rz” (patrz prezentacja multimedialna slajd 20,21,22) Uczniowie dostają od nauczyciela wierszyki . Ich zadaniem jest zaznaczenie kolorem czerwonym wszystkich wyrazów z „rz” i zielonym wszystkich wyrazów z „ż” a następnie przepisanie ich do zeszytów.

Pewien żarłok **nienazarty**
raz wygłodniał nie **na żarty**
i wywiesił szyld **na płocie**,
że ochotę ma **na płocie** .
Tutaj na brak **ryb narzeka**,
bo daleko **rybna rzeka**.
Więc się zgłosił pewien **żebrak**
i rzekł żarłokowi, **że brak**
płoci, karpi oraz **śledzi**,
ale rzeki pilnie **śledzi**
i gdy tylko będzie w **stanie**,
to o świcie z łóżka **wstanie**,
po czym ruszy na **Pomorze**
i w zdobyciu ryb **pomoże** ...
Odtąd żarłok nasz **jedynie**
Zamiast smacznych ryb **je dynie**.

Po wykonaniu powyższego ćwiczenia każdy z uczniów indywidualnie rozwiązuje poniższe zagadki

Nie chodzi, a pełza,
Groźnie syczy wciąż,
Łuski ma na grzbiecie.
Kto to jest?

To .....

..... Kim jestem
Szybko odgadniecie.
Mogłabym nosić krawat
Najdłuższy na świecie

.....

Białopióry ptak,
Naszej Polski znak.

.....

On brzmi w trzcinie,
w Szczebrzeszynie.

.....

Co to jest?
Przedmiot nieduży
do prasowania służy.

.....

Choć nie szyję nic, jak wiecie,
Pełno igieł mam na grzbiecie!

.....

Bardzo lubi drzemać w błocie
jeśli nie nadchodzi bociek.

.....

On jesienią z dębu spada,
a ze smakiem dzik go zjada.

.....

Z wierzchu czerwona
a w środku biała.
Kiedy ją jadłeś
w język szczypała.

Żadna siła jej nie wstrzyma,
czas nie wstrzyma biegu,
choć ją nieraz skuje zima,
od brzegu do brzegu.

.....
Ma piękne korale
choć to nie dziewczyna
spotkasz ją przy drodze
zwą ją

.....
Chociaż nie ma głowy,
chociaż nie ma uszu,
choć na jednej nodze,
ale w kapeluszu

.....
.....
Następnie uczniowie wklejają do zeszytu przygotowany przez nauczyciela wierszyk. Ich zadaniem jest wskazanie zasady którą on ilustruje

Drzemka, drzazga, drzwi, drzewina,
brzeg, brzoskwinia, brzdąc, brzezina,
trzepak, trzeba, trzos, trzaskanie,
przyjść przywołać, przesłuchanie,
krzak, krzywizna, skrzypiec, sprzątać,
grzecznie, grzeszyć, grzebień, grządka,
wrzawa, wrzos, wrzeciono, wrzeszcz,
chrzan, chrząszcz, chrzęścić, chrząstka, chrzest,
ujrzeć, spojrzeć, dojrzewanie – przez RZ pisz mój miły panie

.....
.....

.....

9. Rekapitulacja pierwotna

-wybrani przez nauczyciela uczniowie przypominają zasady pisowni „ó” i „u”, „h” i „ch”, „ż” i „rz”.

-następnie uczniowie dostają od nauczyciela plastelinę. Zadaniem uczniów jest ulepienie wszystkich wyrazów które sprawiają im trudność.

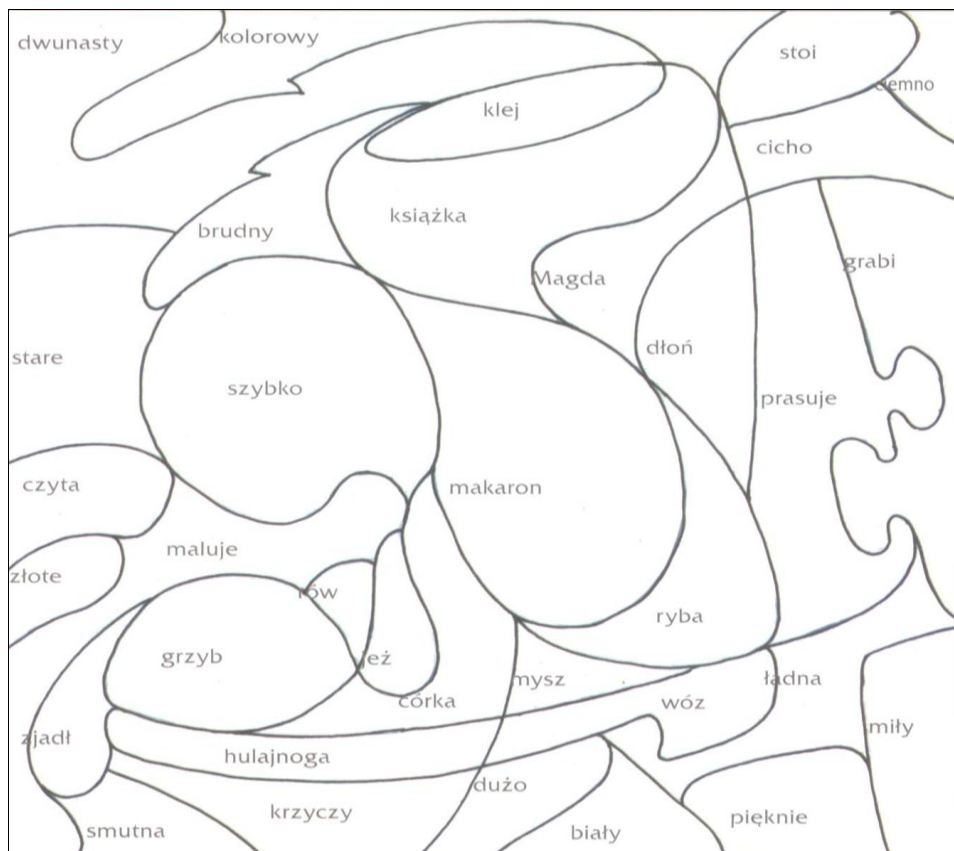
10. Zadanie zadania domowego

-Przyswojenie sobie zasad pisowni „ó” i „u”, „h” i „ch”, „rz” i „ż”

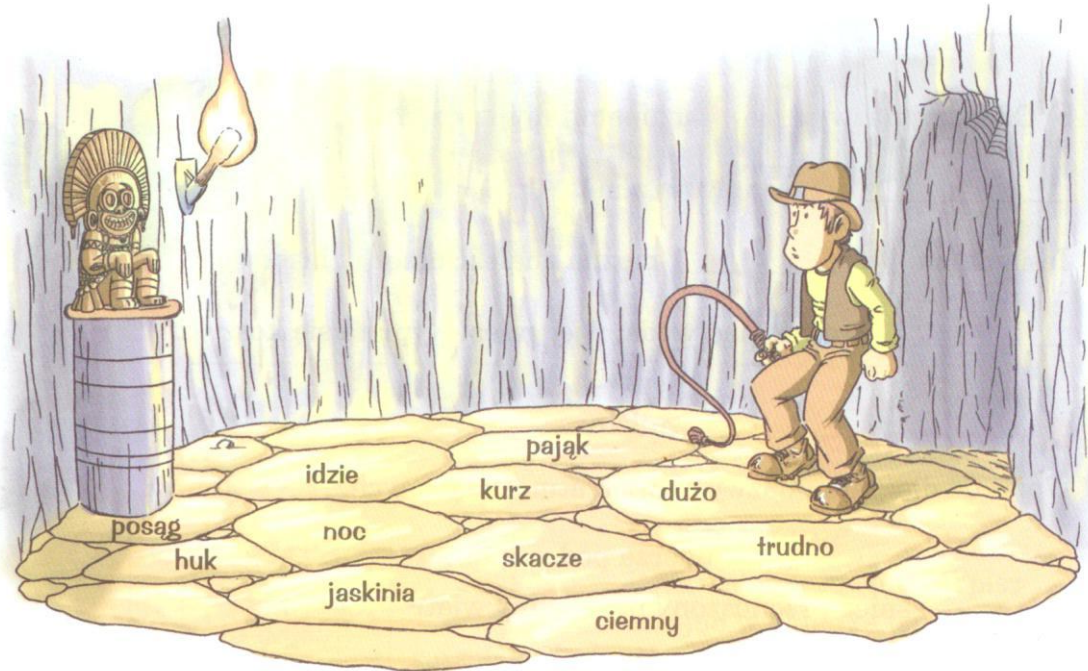
-Nauczenie się na pamięć piosenki: „ Porady nad strumykiem”

KOLOROWANKA I ZAGADKA-MOTYWATORY DO DZIAŁANIA PRZEZ ZABAWĘ

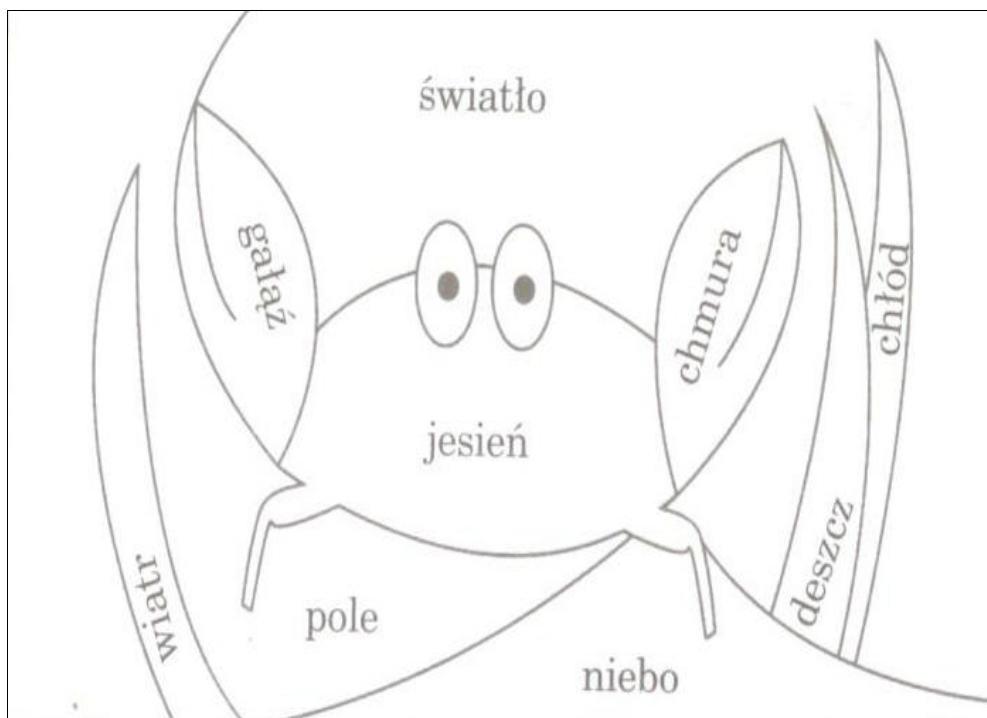
6. Pokoloruj pola z rzeczownikami.

7. Pokoloruj kamienie, na których zapisano rzeczowniki. Po nich poszukiwacz skarbów może bezpiecznie dojść do posążka. Uwaga! Wejście na inne kamienie uruchamia ukryte pułapki!

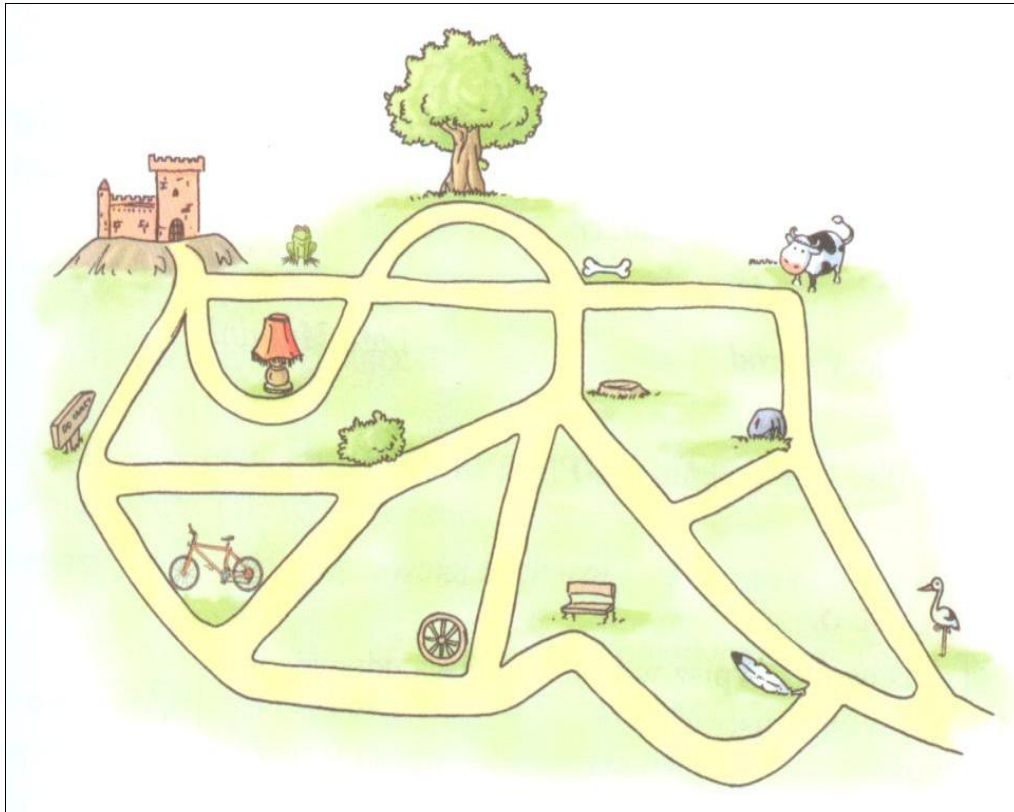

8. Pola z rzeczownikami w rodzaju męskim pokoloruj na zielono, w rodzaju żeńskim na czerwono, a w rodzaju nijakim na żółto.

9. Bezpieczna droga do zamku prowadzi obok przedmiotów, w których nazwy są rzeczownikami rodzaju męskiego. Zaznacz ją na mapie.

10. Przyjrzyj się rysunkowi. Zapisz po dwa wyrazy rozpoczynające się od litery **k**, nazywające osoby, rzeczy, zwierzęta i rośliny.

osoby: _____

rzeczy: _____

zwierzęta: _____

rośliny: _____

11. Podkreśl rzeczowniki. Wpisz kolejno w okienka ich pierwsze litery.

gwizdać, mocno, wiadro, zapala,

iskra, wierzba, rośnie, daleko,

astronom, gwiazdzisty,

zawiozq, tęcza

--	--	--	--	--

KONKURS-MOTYWUJEMY PRZEZ ZABAWĘ

Konkurs do przeprowadzenia w przedszkolu u sześciolatków

Temat: *Przedzkolaki wśród zwierząt.*

Czas trwania: 3 dni po 45 minut

Cele konkursu:

Dziecko:

- utrwala nazwy zwierząt domowych, hodowlanych, leśnych,
- wie, jakie odgłosy wydają poszczególne zwierzęta,
- uważnie słucha ze zrozumieniem,
- słucha opowiadania i samo próbuje wymyślić własne zakończenie historii,
- utrwala poznany wcześniej alfabet poprzez odwzorowanie napisanych liter,
- pracuje w grupie i tym samym uczy się współpracy,
- stara się samodzielnie budować pełne wypowiedzi,
- kształtuje umiejętność logicznego myślenia,
- ćwiczy poprawną wymowę przy pomocy bajek ortofonicznych.

Przebieg konkursu:

DZIEŃ 1

Czas realizacji: 45 minut

Oznajmiam przedszkolakom, że dzisiaj rozpoczynamy 3 dniowy konkurs i w tym celu podzielę ich na drużyny. Ta, która zdobędzie najwięcej punktów oczywiście otrzyma nagrodę. Aby dokonać podziału 20 osobowej grupy na 4 zespoły, na podłodze umieściłam 20 kartek A4 (obrócone stroną zapisaną do ziemi) i poprosiłam maluchy, aby każde zabrało jedną. Na kartkach znajdują się kolejno zapisane wyrazy (wykropkowane!): mysz, pies, owca, wilk. W tym samym czasie na 4 stołach umieściłam obrazy myszki, psa, owcy, wilka i dużą planszę z pierwszą literą nazwy zwierzęcia. Dzieci powinny z łatwością znaleźć przydzielony im stolik.

Zadanie 1

Dzieci kolorowym flamastrem łączą wykropkowane literki – tym samym utrwalają pisownię literek. Każdy przedszkolak za wykonanie tego zadania otrzymuje po jednym punkcie i tym sama królestwo myszek, piesków, owieczek i wilków może zebrać maksymalnie po 5 punktów. Zadanie bardzo łatwe na zachętę, a dzieci cieszą się, że już zebrały pierwsze punkty.

**** Każda drużyna na swoim stoliku ma mały koszyczek, do którego wrzucają otrzymane punkty – kolorowe kuleczki. Jedna kuleczka to jeden punkt.

Zadanie 2

Kolejne ćwiczenie konkursowe jest zdecydowanie trudniejsze i wymaga od dzieci uważnego słuchania. Odczytuję im 30 zagadek o zwierzętach. Na każde dziecko przypada jedna. Przykładowo pierwszą zagadkę przeczytam Marysi z grupy myszek. Dziewczynka ma chwilę do namysłu, ja mogę zagadkę przeczytać maksymalnie dwa razy. Jeżeli Marysia sama odgadnie, o jakie zwierzątko chodzi, drużyna myszek otrzymuje 2 punkty. Jeżeli nie jest sobie sama w stanie poradzić z tym zadaniem, pomaga jej swoją grupa i w tym wypadku za prawidłową odpowiedź grupa myszek otrzyma 1 punkt. Jeżeli nikt nie potrafi odgadnąć, o jakie zwierzątko chodzi, ta drużyna nie otrzymuje punktu. W ten sposób zostaje odczytanych 20 zagadek każdej z osób. Maksymalnie grupa może zdobyć za odgadnięcie 5 zagadek aż 10 punktów. Zostało jeszcze 10 zagadek do odczytania. Teraz dzieci mogą odgadywać nazwy zwierząt w myśl zasady „kto pierwszy ten lepszy”. Dziecko, które pierwsze wstanie i za moim przyzwoleniem poda prawidłową odpowiedź, tego drużyna otrzymuje 1 punkt. Jeżeli jednocześnie wstaną dwie osoby, dzieci podają mi rozwiązanie na ucho, aby każda drużyna mogła otrzymać punkt. Tym samym mamy jeszcze 10 punktów do rozdania.

Załącznik:

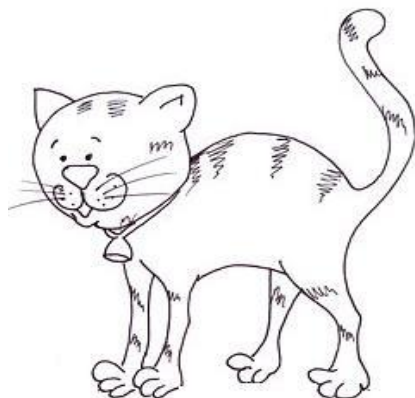
1. Mieszka w chlewiku
tłuscioszka znana.
Przez ludzi na słoninkę
i mięso chowana. ...(świnia)
2. Za kości rzucone dziękuje ogonem. ...
(pies)
3. Mucząc woła gospodynię
Bo to zwierze z tego słynie,
Że gdy muczy to oznacza -
Gospodynię czeka praca. Mleko wnet
do wiadra leci, by je piły wszystkie
dzieci,
Żeby każdy z Was był zdrowy
A to mleko dają ...(krowy)
4. Dzięki niej na zimę
masz czapkę i szalik. Gdy w góry
pojedziesz, ujrzysz ją na hali. ...(owca)
5. Beczy i potrząsa bródką,
Chce się dostać do ogródka,
Gdzie kapusta i sałatka.
Och, nietrudna to zagadka! ... (koza)
6. Ma okrągłe oczy,
świetnie widzi w nocy,
i widzi, i słyszy,
poluje na myszy. ...(kot)
7. W każdej wsi jest taki budzik,
który co dzień budzi ludzi.
Budzik chodzi, łapką grzebie.
Choć nie czesze się, ma grzebień.
...(kogut)
8. Szybko biega, rzy i parska.
Na śniadanie - owsa garstka.
Potem w stajni grzecznie stoi.
Czeka, aż go ktoś napoi.
Ty odważnie podejdź doń,
bo to jest po prostu ... (koń)
9. Nie chodzą, lecz skaczą,
Nad stawem mieszkają.
Gdy wieczór zapadnie
na głosy śpiewają. ... (żaby)
10. Ma długie uszy,
bardzo zwinnie skacze.
Zmyka wiec przez pola,
gdy psa zobaczy. ...(zając)
11. Co to za zwierzątko,
które w dziupli mieszka. Rudy ma
ogonek,
chętnie zje orzeszka. ...(wiewiórka)
12. Dasz mu sera na pierogi?
Może ci pokaże rogi. ...
(ślimak)

13. Biegnie z lasu połą drogą,
aż się trzęsie rudy ogon.
Rad zagląda na podwórko,
by wizytę złożyć kurkom. ... (lis)
14. Ma króciutkie nóżki i maleńki ryjek,
Chociaż igły nosi, nigdy nic nie szyje.
(jeź)
15. Przybył z ciepłych krajów
W czerwonych trzewikach
Gdy go ujrzy żabka
Do wody umyka. ... (bocian)
16. Po stawie pływają,
śnieżnobiałe pióra mają. ... (łabędzie)
17. Jaki ptak kolorowy
uczy się ludzkiej mowy? ... (papuga)
18. Mądre oczy, duża głowa w nocy łowi
w dzień się chowa. Zgadniesz po tych
paru słowach, że ten ptak to ... (sowa)
19. Bzyka koło ucha, nie osa, nie mucha,
kiedy cię ukłuje, bąbel wyskakuje.
(komar)
20. Choć ma wielką torbę,
nie jest listonoszem.
W swej torbie na brzuchu
własne dzieci nosi. ... (kangur)
21. Gdy zobaczysz ją w ZOO
robi Ci się wesoło.
Skacze, broi, miny stroi,
ludzi wcale się nie boi. ... (małpa)
22. Jeśli mnie ktoś o to spyta,
Powiem krótko: ma kopyta,
Lecz daleko mu do konia.
Choć sierść szara-nie ze słonia!
I zająca też nie wzruszy:
Żaden krewniak-choć te uszy...
Że uparty nie nadmieniam...
Wiecie z kim mam do czynienia? ...
(osioł)
23. Każdego ZOO jest ozdobą. Choć nie
gra w orkiestrze Trąbę nosi z sobą.
... (słoń)
24. Jest leniwy wielce,
krok wolno odmierza.
Chodzi w kamizelce
z twardego pancerza. ... (żółw)
25. Nad rzeczulką wartką,
kto to drepce z dziatwą?
Żółte nóżki ma.
Gę, gę, gę, gę, ga! ... (gęś)
26. Jakie zwierzę z bajek,
ma takie zwyczaje, gdy chce połąknąć
wnuczkę to babcię udaje? ... (wilk)
27. Przez całą zimę słodko sobie śpi.
Wiecie, dlaczego?
- Bo miód mu się śni! ...
(niedźwiedź)
28. Ma długi ogonek,
oczy jak paciorki.
Gdy zobaczy kota
umyka do norki.... (mysz)
29. Choć są malutkie, lecz pracowite.
Ciągłe wędrują po leśnych ścieżkach.
Z drobnych igieł budują pałac,
w którym ich tysiąc naraz zamieszka.
... (mrówki)
30. Zgrabne domki w sadzie mają,
miód w tych domkach wyrabiają. ...
(pszczoły)

Zadanie 3

Kolejne zadanie, już ostatnie tego dnia jest związane z poprzednim. Każdej z grup rozdaje 7 obrazków zwierzątek, które pojawiły się już w wierszykach z niepełną nazwą tego zwierzątka (miejsca wykropkowane). Dzieciaki otrzymują także 7 napisów – nazw tych zwierząt. Zadaniem każdej z drużyny jest dopasować napis do odpowiedniego zwierzątka i uzupełnić wykropkowane miejsca – dzieci ustalają między sobą, kto jakie obrazki podpisuje.

Przykładowy obrazek z miejscem do podpisania:

k . t . e . . .

Za poprawne dopasowanie napisu do obrazka oraz prawidłowe podpisanie go, dzieci otrzymują po jednym punkcie. Za wykonanie zadania drużyna może otrzymać maksymalnie 7 punktów.

**** Oznajmiam dzieciom, że kolejny etap konkursu odbędzie się dnia następnego i że przechowam ich koszyczki z punktami.

DZIEŃ II

Czas realizacji: 45 minut

Zadanie 1

Dzieci uwielbiają rozmawiać o bajkach, opowiadaniach i różnych zaproponowanych im tematach. Aby zachęcić je do rozmowy i układania całych zdań, postanowiłam odczytać im historyjkę w dalszym ciągu dotyczącą zwierząt i prosić je o własne zakończenie krótkiej historii pt.: „Jak zajęczek Bure Uszko na życie zarabiał?” (H. Ożogowska).

Zima tego roku była mroźna. Śnieg zasypał pola i łąki. Trudno się było do jakiegoś pożywienia dokopać. Martwił się zając Bure Uszko, że chyba z głodu umrze. Martwił się, martwił, aż wreszcie poszedł po radę do sowy.

- Mądra sowo, bardzo proszę, poradź mi, co mam robić, żeby z głodu nie umrzeć?
- Pracuj. Bez pracy nie ma kołaczy.
- Dobrze, ale jak mam pracować?
- Idź lasem i szukaj roboty. Kto szuka, ten znajdzie.

Chodzi zając Bure Uszko po lesie, zagląda pod każdy krzaczek- może tu siedzie robota, może tu- gdzie tam- nie może roboty nigdzie znaleźć. Spotkał wreszcie liska.

- Dzień dobry, Lisku- czy nie ma u ciebie jakiejś roboty dla mnie?
- Owszem, mógłbyś mi pilny list zanieść.
- Dobrze, a do kogo?
- Do pstrej kokoszy w pierwszym kurniku we wsi.
- Dobrze, daj list. Zaniosę. A co za to dostanę?
- Dostaniesz dwie marchewki.
- To daj mi je zaraz- bo z głodu po drodze padnę.

Zjadł Bure Uszko marchewki i pognął z listem na wieś. Z łatwością znalazł pstrą kokoszę i list jej oddał. Chciał poczekać na odpowiedź, ale go zobaczył pies Zagraj. Oj, uciekał Bure Uszko do lasu, aż się śnieg za nim kurzył.

Ale jeść trzeba. Wyszedł znowu Bure Uszko ze swej kotlinki żeby poszukać roboty. Spotkał wiewiórkę.

- Dzień dobry, Wiewióreczko. Może bym znalazł u ciebie jakąś robotę?
- A co ty umiesz robić?
- Ja... ja... umiem szybko biegać i mogę listy nosić.
- A to doskonale. Dam ci parę orzeszków, a ty zanieziesz mi listy do siostry na drugi koniec lasu.

Zajaczek bardzo się ucieszył, że dostał kolejną pracę, ale niestety biegł tak szybko z listami, że potknął się o korzeń i złamał łapkę.

Ja: Moje kochane myszki, pieski, owieczki i wilki. Jak myślicie, co stało się z zajączkiem? Czy długo chorował? Czy miał się nim kto zajmować? Czy w przyszłości będzie dalej roznosił listy? Jak myślicie?

Zgłaszają się dzieci z poszczególnych zespołów. Jeżeli dokończyć historię chce dziecko z drużyny, która już opowiadała, informujemy je, że szansę trzeba też dać drużynie przeciwnej. Jeżeli każda z grup przedstawiła choć jedno zakończenie historii zajączka, otrzymuje po 2 punkty.

Zadanie 2

Kolejne ćwiczenie konkursowe ma również zachęcić dzieci do wypowiedzania się / budowania zdań. Każda z grup otrzymuje dwa kolorowe obrazki ze zwierzętami. Zadaniem myszek, piesków, owieczek i wilków jest głośne opowiedzenie tego, co znajduje się na obrazku i odpowiadanie na moje pytania. Każda grupa otrzymuje inne obrazki, a przy udzielaniu odpowiedzi na pytania, ja trzymam obrazki w ten sposób, aby wszystkie dzieci je widziały i ewentualnie mogły pomóc kolegom w odpowiedzi. Drużyny mogą otrzymać za to zadanie od 1 do 3 punktów, w zależności od tego, jak odpowiadały.

Dzieci będą udzielały odpowiedzi na pytania typu:

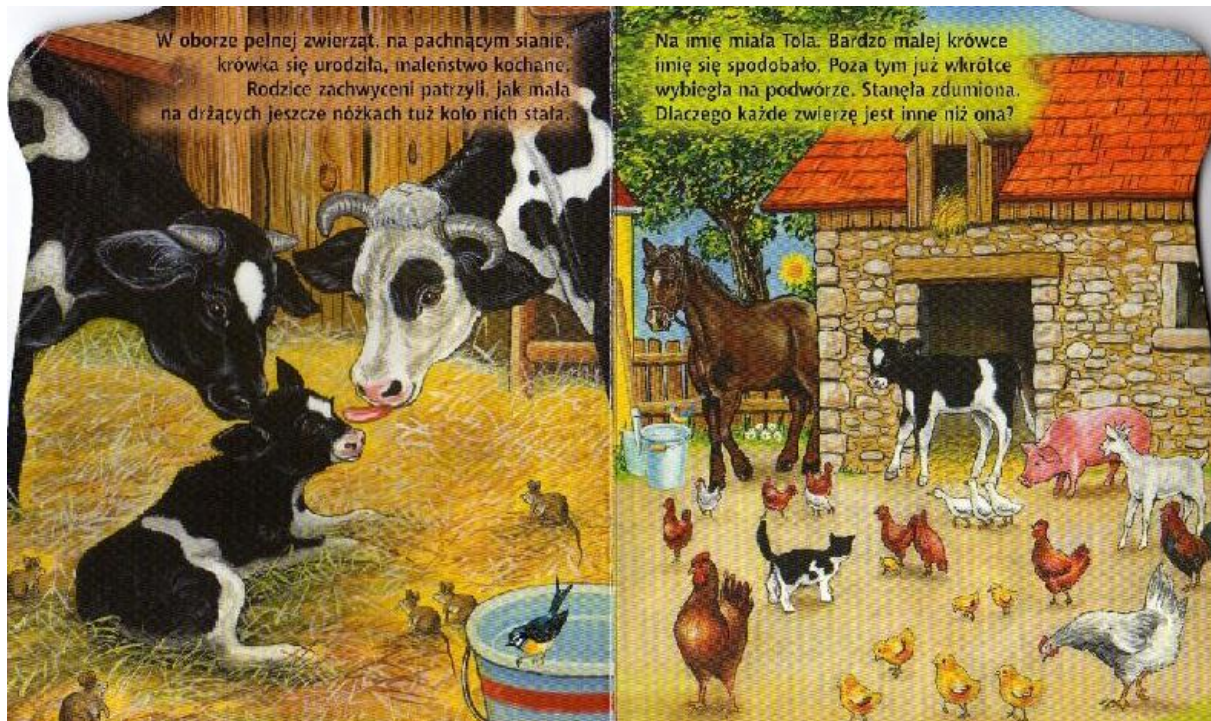
- ➔ Co dzieje się na obrazku?
- ➔ Gdzie znajdują się zwierzęta?
- ➔ Co znajduje się po lewej stronie obrazka?

- Ile poszczególnych zwierzątek widzą na obrazku?
- Jakiego koloru jest...?

Pojawią się też pytania z wiedzy ogólnej dziecka:

- Dlaczego ludzie hodują krówki czy kury?
- Jakie zwierzęta się nie lubią ze sobą?
- Czy są to zwierzęta leśne, hodowlane czy domowe? (wykażemy sobie tutaj wspólnie różnice)
- Gdzie takie zwierzęta śpią?
- Co zwierzątka te jedzą?

Przykładowy obrazek dla grupy owieczek pt. „Zwierzęta hodowlane”:

Za to zadanie ponownie grupy otrzymują od 0-3 punktów, w zależności od udzielanych odpowiedzi.

Zadanie 3

Każde dziecko dostaje kolorowanekę z innym zwierzątkiem. Obrazek należy ładnie pokolorować i podpisać po śladach (wykropkowana nazwa zwierzęcia), a później podpisać samodzielnie drugi raz. Następnie ozdabiamy salę wszystkimi stworzonymi zwierzątkami. Każdy piesek, wilczek, owieczka czy myszka otrzymuje po 1 punkcie dla swojego zespołu za wykończenie obrazka.

DZIEŃ 3

Czas realizacji: 45 minut

Zadanie 1

To zadanie nie będzie nagradzane punktami. Chciałabym, aby dzieci idąc za moimi wskazówkami, wydawały odpowiednie odgłosy zwierząt czy zjawisk przyrodniczych. Takie ćwiczenia doskonalą poprawną wymowę i kształtują aparat mowy.

Ja czytam, dzieci wydają odpowiednie odgłosy we wskazanym przeze mnie momencie.

Opowiadanie logopedyczne: „Burek z podwórka” (ćwiczenie artykulatorów i ćwiczenia ortofoniczne)

W wiejskiej zagrodzie, pies zwany Burkiem
Skrzętnie zarządza całym podwórkiem.
Niech Burkiem będzie w buzi jęczyczek,
Wnet obowiązki jego wyliczę:

Rankiem, gdy tylko ślepia otwiera,
Już za porządki się zabiera.

Najpierw wokół swej budy posprząta:

Zamiecie (*oblizywanie warg ruchem okrężnym*),

Zakopie kości do kąta (*wysuwanie i chowanie do jamy ustnej języka ułożonego w łopatkę*).

Następnie w budzie zrobi sprzątanie (*masowanie czubkiem języka wewnętrznej strony policzków*)

I zerknie w miseczkę, co dziś na śniadanie (*kierowanie języka w kąciki warg*).

Na widok ciepłej kaszy smacznie się oblizuje (*oblizywanie językiem „wąsów „ i „brody”*)

Zjada wszystko, bo bardzo mu smakuje (*głośne mlaskanie*).

Teraz już Burek biegnie zliczyć kurki do kurnika

I sprawdzić, czy tej nocy nie było tam liska zbójnika (*liczenie ząbków „kurek”, poprzez dotykanie każdego zęba czubkiem języka*).

Są wszystkie, lecz tuż za płotem słyhać gąsek gęganie (*gęganie: gę, gę, gę*)

Biegnie Burek na ratunek, dając znak szczekaniem (*szczekanie: au, au, au*)

A tu już gąsior groźnie sycząc (*syczenie: s.....*),

Broni swego stada.

Niesfornych łobuziaków ucieka gromada,

Pufając ze zmęczenia (*nadymanie policzków i wypuszczanie powietrza*)

Szumiącego lasu dopada (*szumienie sz.....*).

Teraz Burka czeka nie lada zadanie,

Musi krówkę wyprowadzić na łąkę, na śniadanie.

Krowa muczy przyjaźnie (*mu.....*)

Już idą drogą wśród lasu,

Nagle się przestraszyli

Okropnego hałasu.

Spogląda Burek za siebie, z prawej i z lewej strony (*wysuwanie języka i kierowanie go w prawo i w lewo*)
 Co widzi? Wóz strażacki pędzi jak szalony.
i-a, i-a, i-a, słychać już z oddali,
 Co znaczy, że w pobliżu gdzieś się chyba pali.
 Wtem słyszy Burek gwizd znajomy (*gwizdanie*)
 Znajome cmokanie (*cmokanie*).
 To jego pan go wzywa, ma nowe zadanie.
 Przeciska się Burek do domu, na skróty, przez dziurę w płocie (*przeciskanie języka przez zaciśnięte zęby*),
 Gdy nagle wzrok jego skupił się na kocie,
 Który miaucząc groźnie (*miauczenie*), na rybki polował,
 Lecz widząc kota, na drzewo się schował.
 Wdzięczne rybki Burkowi całuski ślą spod wody (*całuski*),
 Lecz psina nie ma już czasu, pędzi w stronę zagrody.
 Koń stoi już w zaprzęgu, parska niecierpliwie (*parskanie*)
 Pan cmoknął na niego (*cmokanie*), ruszyli leniwie.
 Słychać miarowy bieg konia (*kląskanie*), Burek biegnie z boku,
 Nie chce być gorszy, pragnie dotrzymać mu kroku.
 I tak dzień cały Burka pracą wypełniony.
 Pod wieczór wraca psina do budy zmęczony,
 Zjada smaczną kolację (*mlaskanie*), poprawia posłanie (*wypychanie językiem policzków*)
 I już po chwili słychać jego smaczne chrapanie (*chrapanie*)

„ W zagrodzie Małgosi” – bajeczka ortofoniczna

Wieczorem w zagrodzie cioci Małgosi
 Każde zwierzątko o jedzenie prosi.
 Piesek szczeka: HAU, HAU, HAU,
 Kotek miauczy: MIAU, MIAU, MIAU,
 Kura gdacze: KOD, KO, DA
 Kaczka kwacze: KWA, KWA, KWA.
 Gąska gęga: GE, GE, GE
 Ona też chce najeść się.
 Owca beczy: BE, BE, BE,
 Koza muczy: ME, ME, ME,
 Indor gulaga: GU, GU, GU
 Krowa ryczy: MU, MU, MU,
 Konik parska: PRR, PRR, PRR
 A pies warczy: WRR, WRR, WRR.
 I tak gra orkiestra ta, aż Małgosia jeść im da.

„ Na wiosennej łące” – piosenka ortofoniczna

Na wiosennej łące
 Słychać głosów koncert:
 KUM, KUM, KUM
 KUM, KUM, KUM

Żabki w stawie robią: PLUM.

Na wiosennej łące

Słychać głosów koncert:

KLE, KLE, KLE,

KLE, KLE, KLE

Bociek żabkę złapać chce.

Na wiosennej łące

Słychać głosów koncert:

CYK, CYK, CYK,

CYK, CYK, CYK

To świerszcz wypił wody łyk.

Na wiosennej łące

Słychać głosów koncert:

HOP, SA, SA

HOP, SA, SA

Jasiek z Olą w piłkę gra.

Zadanie 2

To zadanie z pewnością bardzo spodoba się dzieciom. Proszę aby wszystkie „zwierzaczki” wyszły na dywanik i zapomniały na chwilę o tym, że należą do różnych drużyn. Następnie dzieci mają dobrać się w pary. Ja każdej parze wyznaczam odpowiednie zwierzątko.

Para 1- pies,

Para 2- kot,

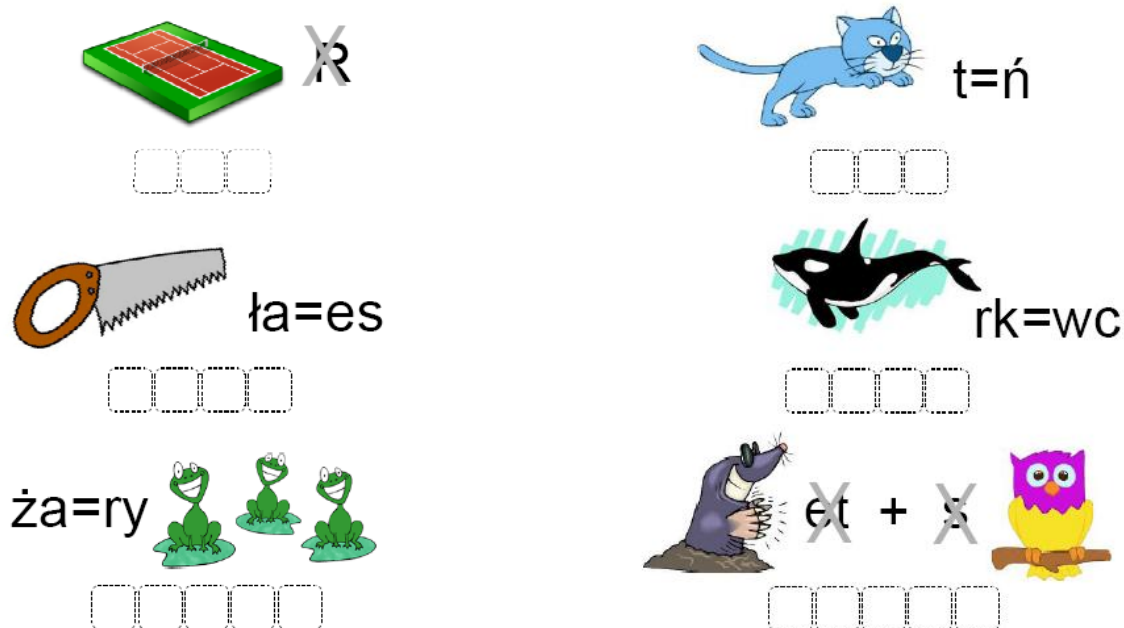
Para 3- świnka,

Itd.

Wcześniej przygotowanymi szalikami zawiązuję dzieciom oczy i każde dziecko ma wydać odgłos przydzielonego mu zwierzątka w ten sposób, aby znaleźć w tłumie miauczących, szczekających, beczących, gęgających dzieci swoją osobę do pary. Zadanie jest bardzo śmieszne i zawsze podoba się dzieciom, które mogą tu hałasować do woli. Każdy przedszkolak otrzymuje po jednym punkcie do koszyczka swojej drużyny za wykonanie zadania.

Zadanie 4

Maluchy otrzymują do rozwiązania rebusy. To już ostatnie i dość trudne zadanie dla dzieci sześciolatek, ale będą podchodzić do każdego z czterech stolików i pomagać sześciolatkom. Dzieci otrzymują po 6 rebusów, za rozwiązanie każdego (nawet z moją pomocą) otrzymują po 1 punkcie.

Podsumowanie:

Dzieci próbują policzyć swoje punkty, ja im w tym pomagam.

Generalnie punktacja w poszczególnych konkursach była przyznawana raczej w taki sposób, aby poszczególne grupy otrzymały podobną liczbę punktów, gdyż dzieci w wieku przedszkolnym często mają problemy z przegrywaniem. Na wyniku konkursu mogło przede wszystkim zaważyć zadanie ze zgadywankami ze względu na dużą ilość zadań. Nie mniej jednak dzieci dowiedzą się, że jest jedna zwycięska drużyna, która **w nagrodę wybierze się do chorzowskiego zoo**, ale z pewnością zgodzi się, aby zabrać ze sobą 3 pozostałe grupy :-)

Aby zwycięska drużyna poczuła jednak smak wygranej, wszyscy jej członkowie otrzymają kotyliony z lwem – królem zwierząt i do zoo będą mogły je założyć, aby poczuć się wyróżnionymi.

Bibliografia:

Bogdanowicz Z. – „Zabawy dydaktyczne dla przedszkoli”, PZWS, Warszawa 1992.

Frątczakowie E. J. P. – „Przyrodnicze zagadki Agatki”, Oficyna Wydawnicza Arcanum, Bydgoszcz 1992.

Stec. J. – „Zagadki dla najmłodszych”, MAC, Kielce 1992.

„Zbiór przysłów i zagadek dla dzieci”, WSiP, Warszawa 1995.